

29e jaargang nr.1
Jan-febr 2025

Meer-Zicht

Blad van de Protestantse Gemeente Amsterdam - Watergraafsmeer

ik wens je
Geluk
Liefde
Vrede
Zegen
gezondheid
voor elke
nieuwe dag!

Afzender: Kerk "de Bron"
Protestantse Gemeente Amsterdam - Watergraafsmeer
Hugo de Vrieslaan 2 1097 ED Amsterdam

INHOUD

- 3 Info over kerk "de Bron"
- 4 Ds.Gerbrand Molenaar
- 5 Ds.Rene Visser
- 7 Van de Kerkenraad
- 8 Rooster kerkdiensten Januari-Februari 2025
- 9 Uitje met de Diaconie! (de Linge)
- 12 Rooster kerkdiensten Januari-Februari 2025
- 10 Bericht vanuit de Diaconie
- 11 afscheid
- 12 Give & Get
- 13 Ver-tel je zegeningen!
- 15 Brood en Vis (Gebed is een schuilplaats) + Mijmeringen over Jezus in Amsterdam
- 18 Hein Heijnen. (Roofoverval)
- 21 Het mooiste Kerstfeest
- 22 SurinameKalender 2025
- 23 De blik van Dick (Het psalmenoproer)
- 24 Terug naar de Bron 11: de spot der socialisten, Tabitha is Hervormd
- 27 Zingen is gezond voor hart en longen (**OPROEP**)
- 28 Onze zieken gemeenteleden

Het eerst volgende nummer zal verschijnen **maandag 3 maart 2025**

Kopij voor dit nummer dient U in te leveren op maandag 28 februari 2024

email: meerzicht@kerkdebron.org

Protestantse Gemeente Amsterdam Watergraafsmeer

Adres Kerk De Bron
Hugo de Vrieslaan 2
1097 ED Amsterdam
020-665 55 32 (kantooruren)
E-mail info@kerkdebron.org
Internet: www.kerkdebron.org

Predikanten

Ds. Gerbrand Molenaar
gemeente predikant
tel. 06 13831450
molenaargt@gmail.com
dominee@kerkdebron.org

Ds. René Visser
Buurtdominee
tel. 06 53489239
hnrvisser@gmail.com
buurtdominee@kerkdebron.org

Ds. Margrietha Reinders
kerngemeente Betondorp Bloeit
tel. 06 10421819

Jeugdwerker:

Dominique Massyn
massyndominique55@gmail.com

Kerkenraad

Contact opnemen met de scriba,
kerkenraad@kerkdebron.org

Beheerder Chris van der Veer
beheerder@kerkdebron.org
tel. 0625055481

Rekeningnummers
Protestantse Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer
IBAN NL78INGB0004612 09

Diaconie Protestantse Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer
IBAN NL10INGB0004622084

Stichting Betondorp Bloeit
**IBAN NL39 trio 0320258513 t.g.v.
Betondorp Bloeit**

Meer-Zicht

Is het blad van de
Protestantse Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer.

Het is een platform voor berichten,
meningen en achtergronden.
Meer-Zicht wordt verzonden aan
gemeenteleden

De redactie behoudt zich het recht
voor ingezonden artikelen te
wijzigen, in te korten of in het
geheel niet te plaatsen.

Redactie: Wim Knabe
Kopij: meerzicht@kerkdebron.org

Meerzicht

Wordt in digitale vorm gepubliceerd op
www.kerkdebron.org

Ledenadministratie
Ans van Raalte-Deschan
ledenadministratie@kerkdebron.org

De Diaconie

diaconie@kerkdebron.org

Elke attentie telt

Ter overdenking

Aan het begin van een nieuw jaar geef ik u onderstaande woorden graag mee ter overdenking. Dit keer een stuk dat mijn vrouw, Christien, heeft geschreven.

Gerbrand Molenaar

De hand van God

Toen ik klein was, hoorde ik grote mensen weleens praten over de hand van God. Het klonk soms niet zo gezellig wat ze daarover zeiden. Als er iemand stierf, dan had dat misschien wel met de hand van God te maken. Of als er ergens op de wereld een grote ramp plaatsvond, bogen mensen ernstig hun hoofd voor de schaduw van deze hand.

Het bezorgde mij als kind rillingen. Blijkbaar was die hand van God tot van alles in staat, hoewel ik vooral geleerd had dankbaar te zijn voor alles wat we uit die hand ontvingen. Maar dat voelde toch altijd een beetje wrang, want blijkbaar kon die hand van God naast fijne dingen ook heel andere dingen teweeg brengen. Verdriet en wanhoop.

Onlangs las ik een boekje van Barry Long, sterven om te leven. Voor deze Australische spirituele leraar bestaat de essentie van alle dingen uit vijf woorden: liefde, vrede, schoonheid, leven en waarheid. Ik moest intuïtief meteen denken aan een hand, waar vijf vingers aan vastzitten. Vijf vingers, die allemaal iets eigens representeren.

Mijn gedachten gingen als vanzelf ook terug naar de hand van God. En er gleed een glimlach over mijn gezicht. Wat als ik dat essentiële aan Gods vingers schuif? Of beter gezegd: wat als ze daar vandaan komen? Ik zie het helemaal voor me, hoe de duim van God staat voor liefde. De duim is het dikst, net als de liefde. 'Geloof, hoop en liefde, deze drie, maar de grootste daarvan is de liefde', schrijft Paulus in 1 Korinthe 13. En dan de wijsvinger, alsof die gemaakt is voor de vrede. Je ziet het voor je, hoe de vinger van God de richting aanwijst en zegt: 'ga in vrede!' De waarheid glijdt als vanzelf om de middelvinger, het centrum van de hand. Waarheid komt altijd uit het midden, recht uit het hart van God. En dan leven: dat vloeit uit de ringvinger voort, daar waar mensen zich in trouw en liefde aan elkaar geven. Dan stroomt het. Tenslotte de pink, de kleinste van allemaal. Onmiskenbaar staat die voor schoonheid. Wil je de schoonheid van het leven ontdekken, begin dan bij het allerkleinste. Want als je de schoonheid in het kleine kunt ontdekken, kun je het ook in de grote dingen en verbanden zien.

Ik slaak een zucht van verlichting. De hand van God is meteen een stuk aangenamer om naar te kijken. Wauw, een hand vol liefde, vrede, waarheid, leven en schoonheid. Ik kijk eens naar mijn eigen handen. Aan beide kanten van mijn lichaam, van mijn leven word ik aan dit essentiële herinnerd. Dit is waar wij mensen voor gemaakt zijn. Dit is wat jij mag leven en wat Christus ons heeft voorgeleefd. Die hand van God is niet grillig en niet ver weg, zoals je misschien als kind weleens gedacht hebt. Integendeel: hij is ongelooflijk dichtbij. Jij bent die hand. 'Bevestig het werk van onze handen, het werk van onze handen, bevestig dat' (psalm 90:17).

Christien Dekker

Een Kerstreis door de Buurt

Op dinsdag 24 december was het zover: de eerste kerstreis door de buurt! Samen met de kinderboerderij, de speeltuin aan het Mariotteplein en de Hofkerk beleefden we het kerstverhaal op een bijzondere manier. Langs de herders, wijzen, herbergiers, Herodes en engelen volgden we de route naar De Bron, waar het verhaal tot leven kwam. Daar

ontmoetten kinderen Maria en het kindje Jezus en hoorden over Zijn betekenis voor ons leven: een klein kindje dat iets heel groots heeft gedaan!

Met zo'n 70 deelnemers was het een geslaagde reis vol grappige en ontroerende momenten.

De herders stonden tussen de varkens en geitjes in de kinderboerderij, wat voor een extra authentiek gevoel zorgde.

Sommige kinderen waren zó onder de indruk van koning Herodes dat ze er zeker van waren dat ze nog terug moesten om hen de vindplek van het kindje te vertellen

De engelen trokken reizigers naar de kerststallen in de hofkerk, waar sommigen het liefst de hele middag bleven, terwijl de poffertjes in de Bron klaar stonden.

Dank aan alle vrijwilligers die deze dag mogelijk maakten – jullie inzet heeft indruk gemaakt!

Kerstavond: Goed Nieuws van Grote Vreugde

's Avonds vierden we samen kerst in een bijzondere kerstdienst. Het koor van de Youth Choir van de Ghanese Methodisten en de muzikale begeleiding van Stijn Overeem maakten de avond extra speciaal. Het thema "Goed nieuws van grote vreugde" stond centraal. Tijdens de preek werd iedereen uitgedaagd om na te denken over goed nieuws in ons eigen leven. Wat bracht dit jaar een glimlach op jouw gezicht? We ontdekten dat het goede nieuws van Jezus ons allemaal raakt. Hij werd geboren te midden van slecht nieuws – een volkstelling, geen plek in de herberg, geboren in het schuurtje van iemand anders – maar juist zo bracht Hij licht in onze duisternis. Want Hij daalde af tot het dieptepunt van de wereld en van ons eigen leven En dat is goed nieuws! Want Hij is het einde van eenzaamheid, verlatenheid en duisternis. God is met ons, juist in de diepte. Wat een vreugde om dat samen te vieren!

Een Nieuw Seizoen

Met de start van een nieuw jaar kijken we verwachtingsvol vooruit. **De Alpha-cursus** loopt bijna ten einde, en het is bijzonder om te zien hoe deelnemers Gods nabijheid ervaren, vooral tijdens het Alpha-weekend. In februari/maart start een nieuwe cursus. Wil je meedoen? Neem alvast contact op via buurtdominee@kerkdebron.org. Je bent meer dan welkom!

We willen dit nieuwe seizoen beginnen met dankbaarheid voor wat achter ons ligt en met verwachting voor wat komt. Hoe kun jij betrokken zijn? Misschien door mee te helpen bij activiteiten, deel te nemen aan een cursus of gewoon door te bidden. Alles draagt bij aan onze missie om samen het licht van Jezus te verspreiden in onze buurt.

Tegelijk klinkt het goede nieuws van kerst door naar dit nieuwe jaar: God is met ons. Dat mogen we in ons leven meedragen, delen en vieren.

Met een hartelijke groet,

René Visser

Vanuit de kerkenraad

‘Hoe houd je hoop en blijf je dromen in 2025?’ Deze vraag ligt naast mij op tafel. Het staat op de voorkant van het weekend magazine van de Trouw. Welke antwoorden er gegeven worden in het magazine weet ik niet – ik kwam er nog niet aan toe om het magazine te openen en te lezen. De vraag is ook voor ons – als kerkgemeenschap De Bron – relevant. Want welke uitdagingen liggen er wel niet op ons pad op het gebied van financiën, het vullen van vrijwilligerstaken, onderhoud aan het kerkgebouw, enzovoort. Die uitdagingen kunnen ons ontmoedigen. Voor elk van deze uitdagingen moeten we zeker een passend antwoord vinden. Alleen, we vinden geen uitweg als we ons blind te staren op deze uitdagingen. We moeten verder kijken: waarvoor doen we het? Als we niet telkens naar de kern terug keren, en ons concentreren op de organisatie, kunnen de uitdagingen ons inderdaad boven het hoofd groeien, en ons de moed ontnemen. Die kern kan op verschillende manieren verwoord worden – ieder legt daarin weer andere accenten. Dat is ook het mooie: we kunnen de kern van het kerk-zijn alleen echt begrijpen, vanuit de veelheid van perspectieven die er zijn. Voor sommigen is de gemeenschap als oefenplaats de kern van het kerk-zijn. Dat we samen achter Jezus aangaan, dat we Hem samen volgen door naar elkaar om te zien. Voor anderen is het navolgen van Jezus gelegen in het delen van het Evangelie. Dat we de zegen die we van Hem ontvangen, ook kunnen delen met de mensen om ons heen. Of meer specifiek: met de buurten om de kerk heen. Voor anderen is het kerk-zijn het vinden van de noodzakelijke reflectie en rust in het drukke bestaan. Een plaats van bezinning en ontmoeting in een woelige wereld. Alles komt samen in de kerk. Zelf helpt het mij om de kerk te zien als ‘van God’. Het is niet van ons, het is uiteindelijk ook niet van ons afhankelijk. Ja, we moeten ons inzetten, creatief nadenken over hoe we verder kunnen, hoe we de gemeenschap en de plaats-van-rust-en-reflectie kunnen versterken, vitaal kunnen houden, toekomst kunnen geven. Maar het is uiteindelijk God die werkt, en ons keer op keer weet te verrassen. Als er iets is dat mij hoop geeft en mij blijvend laat dromen, dan is dit het wel: terugkijkend op de afgelopen jaren is zeker niet alles verlopen zoals ik gehoopt heb. Heel veel is juist heel anders gegaan. Verrassend anders. Dat is zowel leerzaam, als ook hoopgevend.

Misschien moeten we als kerk het nog veel vaker hebben over alles wat ons verwonderd dan over wat ons uitdaagt. Ik vermoed dat het eerste ons energie geeft, inspiratie, en helpt onze Heer te volgen in zijn onnavolgbare wegen. En ik vermoed dat het dan ons ook helpt om hoopvol onze uitdagingen op te pakken, en ze op tijd ook weer los te laten. Mijn hoop (en wens) voor 2025 is dat we, als kerkgemeenschap, groeien in deze verwondering, en dat dit ons op weg helpt om meer en meer te vertrouwen op onze God, wiens naam is dat Hij er zijn zal.

Namens de kerkenraad

Hans Teerds

Niet ons, maar Christus' vergaderen, beschermen en onderhouden vestigen de kerk. Wortelt hierin niet die zeldzame, taaië trouw van zovelen, die óók wel reden hebben om teleurgesteld te zijn en die óók wel idealen hebben, maar die op hun plaats blijven, werkzaam en wachtend, om de dank voor trouw aan de Geest (die met ons wil samenwonen in het vlees) gestalte te geven in het gewone lid zijn?

Kornelis H., Miskotte 1994-1976

Rooster kerkdiensten

zondag 5 januari 2025	Christien Dekker	
zondag 12 januari 2025	Gerbrand Molenaar	
zondag 19 januari 2025	Gerbrand Molenaar	N.B. 10:30 ivm Oecumenische dienst in de Hofkerk
zondag 26 januari 2025	René Visser	
zondag 2 februari 2025	Gerbrand Molenaar	
zondag 9 februari 2025	Gerbrand Molenaar	Heilig Avondmaal
zondag 16 februari 2025		
zondag 23 februari 2025	René Visser	
zondag 2 maart 2025	Gerbrand Molenaar	

(Wijzigingen voorbehouden)

N.B. Op zondag 19 januari vindt de dienst plaats **om 10:30 uur in de Hofkerk**. Dit is een oecumenische viering in het kader van de Week van Gebed voor de eenheid, voorbereid door de gezamenlijke kerken in Watergraafsmeer. Zie hieronder voor meer

Doe mee aan de Week van gebed voor eenheid 2025

Ja, ik geloof!

De Week van gebed voor eenheid van christenen 2025 moedigt kerken aan om in te gaan op het geloof dat alle christenen verenigt. Tijdens de Week van gebed voor eenheid bidden wereldwijd miljoenen christenen mee. Door samen te bidden ervaren we dat we verbonden zijn, met God en met elkaar. Tegelijk tonen we verantwoordelijkheid voor anderen door de problemen van de samenleving in de voorbeden een plek te geven.

Het materiaal voor de Week van gebed voor eenheid van christenen 2025 is voorbereid door de broeders en zusters van de oecumenische Monastieke Gemeenschap van Bose (Monastero di Bose) in Italië. Zij maakten de opzet voor de oecumenische viering en het gebedsboekje en schreven daar de inleidende teksten voor. Dit materiaal is vertaald, bewerkt en ingekort door de Nederlandse projectgroep Week van gebed.

Dit jaar is het 1700 jaar geleden dat het eerste christelijke oecumenische concilie in Nicea werd gehouden. Deze herdenking biedt een unieke gelegenheid om het gemeenschappelijke

geloof van christenen te vieren, zoals uitgedrukt in de geloofsbelijdenis die tijdens dit concilie werd geformuleerd. De Week van gebed voor eenheid van christenen 2025 biedt een uitnodiging om uit dit gedeelde erfgoed te putten en dieper in te gaan op het geloof dat alle christenen verenigt

Het thema van de Week van gebed voor eenheid luidt "Ja, ik geloof". Het verwijst naar de geloofsbelijdenis van Nicea en naar de woorden die Marta tegen Jezus spreekt, voorafgaand aan de opstanding van de broer van Marta, Lazarus (Johannes 11 vers 27). In de oecumenische viering staat dit Bijbelgedeelte centraal. We hopen dat het thema en het aangeboden materiaal ook in Nederland zal leiden tot vruchtbare samenwerking tussen kerken en geloofsgemeenschappen, zowel lokaal als landelijk.

De jaarlijkse Week van gebed voor eenheid van christenen wordt georganiseerd door MisieNederland, de Raad van Kerken en Samen Kerk in Nederland (SKIN). Op www.weekvangebed.nl ontdek je hoe je mee kunt doen en kun je materialen bestellen.

Uitje met de Diaconie!

In 2025 organiseert de Diaconie weer het traditionele dagje weg voor de hele kerk. Dit jaar zal het uitje op 5 april plaatsvinden. De

Diaconie weer het traditionele dagje weg voor de hele kerk. Dit jaar zal het uitje op 5 eerste datum van 12 april is dus verschoven.

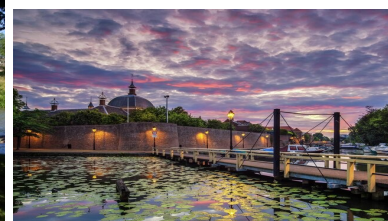
We zullen om 9u15 verzamelen bij de kerk, om over De Linge te varen! In de Betuwe staan de fruitbomen dan vol in bloesem. We komen langs allemaal prachtige dorpjes, dijken, kerkjes en boerenhoeves. Op de boot krijgt u uw lunch. Na de boottocht bezoeken we de glasblazerij in Leerdam. Hier kunt u live zien hoe glas geblazen wordt.

Het zal dus weer een prachtige dag worden, die nog mooier is als de bus vol komt! De prijzen zijn ook hier het afgelopen jaar ontzettend gestegen. Daar kunnen we als Diaconie niet veel aan doen. Het reisje kost eigenlijk €90,- per persoon. We vragen aan u €40,- per persoon. Mocht u meer kunnen missen, dan mag u ook meer betalen. Mocht voor u 40 te veel zijn, laat het dan weten. Dan zoeken we naar een bedrag op maat. Mocht u iemand kennen die krap bij kas zit, schroom dan niet die ook uit te nodigen! Ook daarvoor zoeken we een oplossing op maat.

U kunt zich aanmelden bij **Vincent Lageweg: vincentlageweg@gmail.com of 0615075363.**

Kunst langs de Linge

Bericht vanuit de Diaconie

Collecte doelen januari-februari 2025

Datum collecte:	Diaconaal doel
5 januari 2025	Barthimeus Sonneheerdt
12 januari	Give en Get Project
19 januari	Oecumenische dienst in de Hofkerk
26 januari	Wereld Lepra Dag
februari	Februari staat in het teken van Actie Kerkbalans

Verantwoording Diaconale collectes 2024

Datum collecte:	Diaconaal doel	
3 november	Drugspastoraat Amsterdam	129
10 november	Sany Babies Home – Oeganda	186
17 november	Open Doors – Nigeria	552
24 november	Flame Foundation - Kenia	400
1 december	KIA – adventscollecte Moldavië	158
8 december	KIA – adventscollecte Ghana	146
15 december	Oude Zijds 100	226
22 december	Classicale Commissie Pastorale Zorg Gehandicapten	693
24 & 25 december	KIA – Kinderen in de Knel	1489
29 december	Give en Get project	203

OPROEP KOFFIETEAM: Wie wil ons team versterken. Hoe meer mensen zich beschikbaar stellen om na de dienst koffie te schenken en de koffiekopjes op te ruimen dan graag. We hebben behoefte aan jongere mensen die willen meehelpen. U kunt u aanmelden bij Paola Castronuovo.

**Diaconie Protestantse Gemeente
Amsterdam-Watergraafsmeer
IBAN NL10INGB0004622084**

Beste mensen,

U zult het vast al gehoord hebben maar Ben en ik zijn als u dit leest verhuisd naar een levensloopbestendig senioren appartement in Sassenheim. Ja, u hoort het goed na 74 en 72 jaar in de Watergraafsmeer te hebben gewoond hebben we deze stap genomen. Men zegt wel eens 'oude bomen moet je niet verplaatsen' maar hopelijk zijn wij toch nog net wat jonger!

Het appartement werd ons aangeboden en dan moet je binnen 3 dagen beslissen of je het wel of niet doet. Sassenheim is een gezellig dorp en ligt boven Lisse. We wonen midden in de bollenstreek, op fietsafstand van de Keukenhof. Het is een mooi appartement met alle medische zorg voor de toekomst in handbereik. Ook de supermarkten zijn op loopafstand en Sassenheim heeft een gezellige winkelstraat.

Om te integreren hebben wij besloten ons over te laten schrijven naar de PKN kerk in Sassenheim om daar nieuwe contacten te kunnen leggen.

U weet dat ik vele taken heb in de Bron en die laat ik echt niet zomaar uit mijn handen vallen. Voorlopig blijf ik de financiën van de Diaconie beheren met hulp van onze 2^e penningmeester Vincent Lageweg. Wij zullen hierover nauw contact onderhouden.

De ledenadministratie blijf ik ook voorlopig doen.

Deze taken kunnen tegenwoordig heel gemakkelijk thuis worden gedaan achter de PC.

U zult mij niet meer zo vaak in de Bron zien, maar zeg nooit, nooit.

Ik groet u ook namens Ben en u bent altijd welkom in Sassenheim!

Hartelijke groet

Ans van Raalte-Deschan
Jan van Brabantweg 345
2171 HC Sassenheim

Fysio

Beter

Bewegen

Vestigingen:

Overtoom 256

Veeteeltstraat 20

Johan jongkindstraat 3

Tel. 020.6184658

Lieve mensen van De Bron,

Sinds een aantal maanden zamelen we elke **2e zondag van de maand** in voor de Give en Get. Daar komen wekelijks meer dan tien mensen, die allemaal 4 a 5 producten meekrijgen. U begrijpt dat de kast dan snel leeg is. Mocht de kast zo leeg zijn, dan vullen we vanuit de Diaconie altijd aan.

Gelukkig zijn er ook mensen die elke week wat meenemen! Zo wordt de kast week voor week weer bijgevuld. We willen iedereen die geregeld wat meeneemt daar enorm voor bedanken!

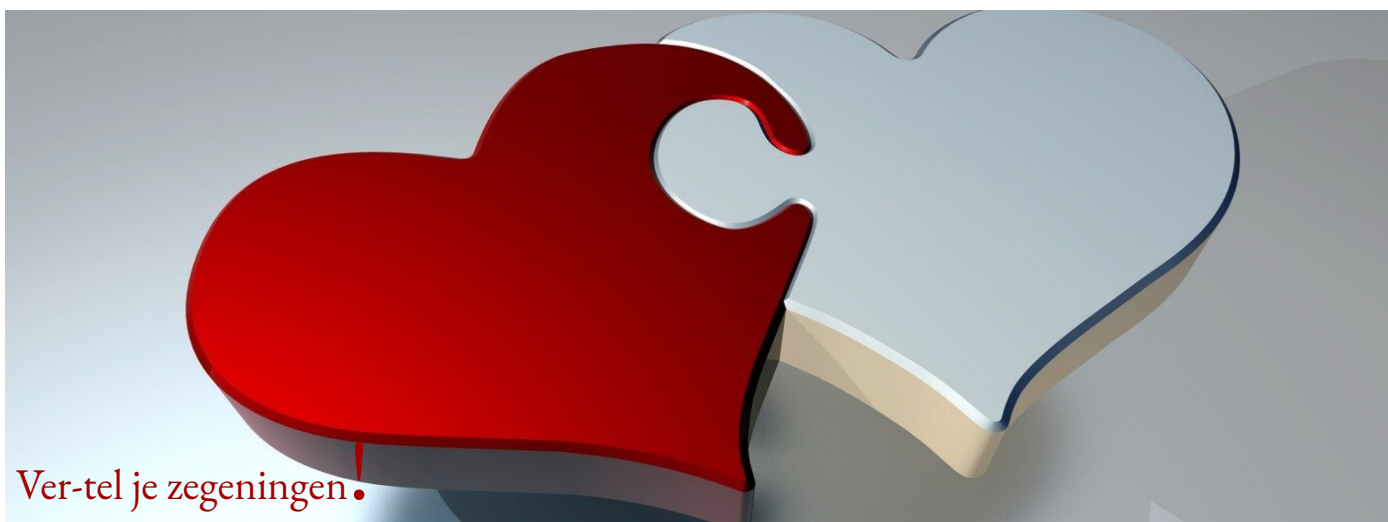
Ondertussen gaan we gewoon door met inzamelen. Op het hoogtepunt zamelden we 2 volle kratten per maand in. Inmiddels zijn we terug naar 1 krat per maand. Laten we daar met zijn alle weer 2 volle van maken! We hopen dat u daar iets aan bijdraagt. Zo maken vele handen licht werk.

Met een hartelijke groet namens de Diaconie en het Missionaire Team

Giften voor het **Give & Get project** kunt u ook doneren op de rekening van de Diaconie onder vermelding van 'Give & Get'. **IBAN NL10INGB0004622084**

Wees de reden dat iemand glimlacht vandaag

Ver-tel je zegeningen •

Het is één van de beroemde liederen uit de bundel van Johannes de Heer:

Tel uw zegeningen, tel ze één voor één,

Tel ze, tel ze alle, en vergeet er geen.

Tel ze, tel ze alle, noem ze één voor één,

En ge ziet Gods liefde dan door alles heen.

Het is goed om zegeningen te tellen. Maar is het ook genoeg, of is er meer nodig?

pastoraal

Het lied 'tel uw zegeningen' is een pastoraal lied, zoals je in de volledige tekst kunt terugzien. Het gaat over 'stormwind' die je omver blaast. En over moeilijke momenten in je leven: zorgen, lijden, gebrek. Het refrein roept om op zulke momenten je bewust te richten op het goede dat er wél is. Tel je zegeningen, één voor één, want het zijn stuk voor stuk bemoedigingen van de God die voor je zorgt.

niet voor jezelf houden

Het is goed om zegeningen te tellen, zodat je God ervoor kunt danken. Nóg mooier is het om zegeningen te ver-tellen. Om niet alleen met God te delen op welke momenten en manieren Hij je verraste met Zijn aanwezigheid, maar dat ook te delen met mensen om je heen. Christelijk geloof is geen onemanshow. Houd niet voor jezelf wat ook anderen zou kunnen bemoedigen. Vertel andere gezinsleden hoe God je kracht gaf op een moeilijk moment. Deel het op een bijbel- of catechesegroep in de kerk. Zo kan de zegen die God jou gaf, dóórgegeven worden. De bijbeltekst, het onverwachte gesprek of welke andere 'knipoog' van God dan ook is dan niet alleen jóú tot zegen, maar ook anderen.

Getuigen

In de Bijbel heet dat 'getuigen'. Sommige christenen denken bij 'getuigen' aan lange, meeslepende verhalen over hoe iemand tot bekering kwam. 'Je getuigenis geven' is in sommige kerken een vaststaande uitdrukking geworden. Daarbij bestaat het gevaar dat een christen die geen verhaal van een plotselinge bekering kan vertellen, zich geen 'getuige' voelt. De vraag is hoe je dat doet: zegeningen ver-tellen. We geven je daarom vier praktische tips mee:

Oefen in je gezin of familie

Als je bijvoorbeeld kinderen hebt, deel dan met hen welke bijbeltekst je afgelopen tijd aansprak, en waarom. Of vertel bijvoorbeeld eens hoe je bemoedigd werd bij een lastig gesprek dat je voeren moest. Dat is eenvoudiger dan elders delen, omdat daar er van nature al veiligheid is. Gezin of familie is een goede oefenplek!

Vertel over gewone gebeurtenissen

God werkt ook door 'gewone' gebeurtenissen heen: een onverwachte ontmoeting, een plotselinge nieuwe mogelijkheid. Het bijzondere van het leven van God zit niet zozeer in bijzondere dingen die je mee maakt, maar meer in de bijzondere extra dimensie die geloof aan jouw leven geeft. 'En je ziet Gods liefde dan door alles heen', zegt het lied Vertel uw zegeningen. Alles, inderdaad: gewone gebeurtenissen zijn door de ogen van het geloof gezien soms heel bijzonder.

Gebruik je eigen woorden

God schiep elk mens, met elk eigen gaven. Ieder praat op zijn of haar eigen manier. Dat geldt ook voor het delen van geloofs-ervaringen. Dat begint al in de Bijbel zelf: Marcus vertelt heel anders over zijn belevenissen met Jezus dan Johannes. Zo mag het in de christelijke gemeente ook zijn. Spiegel jezelf niet aan je voorganger of aan andere christenen. Vertel jouw ervaring in jouw woorden. Juist dat maakt het authentiek, en geloofwaardig. Juist gewone, eigen taal maakt het bijzonder. Ben je niet zo'n prater? Schrijf het in een paar zinnen uit. Lees het desnoods voor.

Deel ook in je gemeente

Is er een bijbelstudiegroep of jongerengroep waarbij je je veilig voelt? Durf je het aan in een kerkdienst iets te delen van hoe God afgelopen week bij je was? Zoek contact met de leiding van die groep of iemand van de kerkenraad/kerkbestuur. Vertel van je verlangen zegeningen te ver-tellen. Veel kerken zijn dat misschien niet gewend. Toch is het goed als geloofsgenoten jou horen vertellen van jouw dagelijks leven met God. De kracht daarvan ligt in het 'bereikbare': als jij zo'n moment deelt waarop je je gezegend voelde, waarom zouden jou hoorders dat dan ook niet kunnen beleven?

Bron: LichtendLicht.nl

Tel Uw Zegeningen' lied 256 Joh. De Heer

Als op 's levens zee de stormwind om u loeit.

Als ge tevergeefs uw arme hart vermoeit.

Tel uw zegeningen tel ze een voor een.

En ge zegt verwonderd: Hij liet nooit alleen.

Refrein:

1Tel uw zegeningen, een voor een.

2Tel ze alle en vergeet er geen.

3Tel ze alle, noem ze een voor een.

4En ge ziet Gods liefde dan door alles heen.

Drukken 's levens zorgen u soms zwaar terneer.

Schijnt het kruis te zwaar u, zeg het aan de Heer.

Tel uw zegeningen, wil op Jezus zien.

Dan zal 't harte zingen en de zorgen vlien.

Refrein

Als ge ziet op and'ren met veel geld en goed.

Weet uw hemelvader geeft u overvloed.

Tel uw zegeningen voor geen geld te koop.

Schatten in de hemel zijn uw blijde hoop.

Refrein

Zo in alle moeiten zorgen zonder tal.

Wees toch nooit ontmoedigd, God is overal.

Tel uw zegeningen, eng'len luist'ren toe.

Troost en hulp schenkt Hij u, volg dan blij te moe.

oost-online
Nieuws en ontdekken tussen Amstel en IJ

Brood en vis is de tweede zaterdag van de maand

Sinds lange tijd is er een gebedsgroep in Kerk de Bron. In 2019 namen echtpaar Miriam en Popko het over van de gepensioneerde predikant. Zij willen graag vertellen wat de gebedsgroep voor hun betekent.

Esther van der Zee

Miriam zegt: 'Ondanks de drukte van de Middenweg word ik stil van binnen van het bidden in de gebedsgroep en dan heb ik ook weer ruimte om andere geluiden te horen zoals fluitende vogels in het Frankendael-

park.'

Popko verwoordt het als volgt: 'Gebed is een schuilplaats, een huis met een brandende kaars waar stilte en vrede is. De kaars is een teken van Gods aanwezigheid in ons midden. Als we voor andere mensen bidden dan zetten we ze in het licht.'

Bij de gebedsgroep is een vaste volgorde van het programma, maar daar kan van worden afgeweken al naargelang de behoefte van de deelnemers aan de gebedsgroep.

Over het algemeen ziet het programma er zo uit:

Het aansteken van de kaars

Een moment van stilte

Luisteren naar een lied of samen zingen

Hardop bidden

Einde

Er wordt gebeden voor mensen binnen en buiten de gemeenschap, voor de buurt, voor de stad en voor de vrede. Het maakt niet uit hoeveel mensen er zijn want het lichtje brandt in de Watergraafsmeer en dat geeft een sterk signaal uit.

De gebedsgroep is laagdrempelig. Het is voor iedereen of je al lang gelovig bent of pas of als je twijfelt of nog helemaal niet gelooft. Iedereen is welkom en je mag zijn wie je bent. Voor mensen die balans zoeken tussen een drukke baan en het gezinsleven biedt de gebedsgroep een uitkomst.

Mirjam zegt: 'Als ik op maandag de gebedsgroep heb gedaan dan heb ik een betere

week met meer innerlijke rust dan wanneer ik die niet heb gedaan.' Ze heeft dan echt even een moment voor zichzelf gehad en voelt zich meer verbonden met de mensen om haar heen zodat ze die drukke baan in combinatie met haar gezinsleven helemaal aan kan.

Het bidden voor onze gemeenschap en iedereen daarbuiten geeft echt verbinding. Dat hebben we hard nodig in deze tijd van verharding en individualisering. Het echtpaar probeert ook de actualiteit van de wereld te betrekken in de gebeden. Dit biedt hoop en troost voor de mensen die bidden en het gevoel dat ze hun zorgen kunnen loslaten in de handen van God.

Het kan resulteren in het leegmaken van je hoofd. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat je de ellende van de wereld niet erg vindt, maar het is fijn om je verdriet, woede of machteloosheid te delen in gebed wetende dat je niet alles alleen hoeft te dragen.

Volgens *Miriam* wordt met het bidden het goede vermenigvuldigd zoals het bekende Bijbelverhaal van 'Brood en Vis'. Als veel mensen bidden op hetzelfde moment kan dit ontzettend krachtig zijn en een golf van verandering tot stand brengen.

Als de drempel voor mensen nog te hoog is om naar de kerk te komen, wil het echtpaar toch mensen aanmoedigen om te gaan bidden vanuit hun eigen huis. Het geeft zo veel verlichting en je kunt het overal doen. Bijvoorbeeld in je lunchpauze op een rustige plek op het werk of zelfs in de bus of vanuit je warme bed. Probeer het eens!

De gebedsgroep is 1 x in de 2 weken op de maandagavond van 18.45 tot 19.30 uur in **Kerk de Bron aan de Hugo de Vrieslaan 2**. De komende weken is de gebedsgroep op 16 en 30 december. Check de agenda op www.kerkdebron.org.

Bron: Oost Online

Mijmeringen over Jezus in Amsterdam

Goodluck! Een wens in een andere taal én de naam van een man die vaak bij de Lidl staat. Een man die – hoewel hij vaak vriendelijk lacht – vooral tegen ‘badluck’ in zijn leven lijkt aangelopen. Goodluck verkoopt krantjes van de Z. Dat levert hem een broodnodige duit op in de strijd om te overleven. Het is een fijne manier om iemand te kunnen ondersteunen.

Goodluck staat regelmatig bij de ingang van de winkel. Ik groet Goodluck eigenlijk altijd wel. Hij roept toch vaak wel iets bij me op. Het is net of zijn aanwezigheid altijd om een reactie vraagt van mij.

In ieder geval vind ik gewoon groeten wel het minste om te doen. Maar meestal loop ik toch snel – en ook een beetje sneller dan nodig – langs Goodluck. Alsof de snelheid mij helpt om het af te kunnen doen met groeten.

Dan heb ik echter wel buiten mijn eigen hoofd gerekend. Het is net of de hele maatschappij zich gewoon in mijn hoofd bevindt. Ja, zegt er ééntje: je zou ook gewoon een product voor Goodluck mee kunnen nemen. Dat kun je best betalen. Hij blij, jij blij. Een ander zegt: ja best een goed idee maar nu heb je haast en de kinderen zitten alleen thuis. Het is belangrijk dat je snel weer thuis bent. Nog een ander zegt: je kunt niet met iedereen rekening houden. Je kunt de wereld toch niet redden! Weer een ander zegt: je koopt gewoon zo nu en dan een Z en dat is prima! En als laatste hebben we dan ook nog: waarom haast je je nou meestal zo, geef de beste man gewoon wat aandacht en misschien een kort praatje.

Zoals u leest veroorzaakt Goodluck nogal wat drukte in mijn hoofd. En maakt u zich over mij verder geen zorgen: het gaat best goed met me. Wat me zo interesseert is dat Goodluck blijkbaar zo veel bij me triggert. Want hij staat op eenzame hoogte van mensen op of rondom de Lidl die me bezig houden. De meeste andere mensen in de Lidl – de andere boodschappers, consumenten, de medewerkers – houden me eigenlijk nooit zo bezig. Maar Goodluck wel.

Soms denk ik dat Goodluck misschien ook wel een beetje Jezus is. Jezus maakt het vaak voor ons wel een beetje ongemakkelijk. Of laat ik het bij mezelf houden: hij maakt het mij ongemakkelijk. Ik wil er wel én geen aandacht aan geven. Maar als volgeling is dat toch wat lastig. Natuurlijk is Goodluck Jezus niet. Maar wanneer ik langs hem loop hoor ik soms wel de stem van Jezus. De bijbeltekst die van me vraagt om de behoeftigen eten en drinken te geven. Een gevoel van mededogen. En soms denk ik dat de Heilige Geest me op de schouders tikt.

Het laat me ook nog wat verder mijmeren. Want Jezus lijkt soms ver weg in Amsterdam. Maar wanneer ik aan Goodluck denk, dan denk ik dat Jezus op heel veel plekken in Amsterdam is. Zoals ik onlangs las: Jezus herinnert hen eraan dat Hijzelf de eerste arme is, de armste van de armen, omdat Hij hen allen vertegenwoordigt. Een vleesgeworden

mens. Behoeftigen die hun handen open houden. Handen die jij en ik heel praktisch kunnen vullen.

Nee, we kunnen niet de hele stad redden. De kunst is denk ik om vooral ‘de Goodluck bij mij om de hoek’ wél te zien. Misschien is er wel een soort moderne Amsterdamse zaligspreking voor: ‘zalig de consumenten die verder kijken dan hun boodschappenkar en er ook nog iets van delen’. En misschien meer nog: ‘zalig de Amsterdammers die met hun hart zien’. Hoe het ook precies zij: van de mens weer terug naar de wens: goodluck!

Popko van Meekeren

‘Roofoverval’

Op een dag in de lente ga ik de bloementuin van Darwin weer in en hoor muziek. Ik ga stil op een bankje zitten luisteren. Een jongeman staat prachtig viool te spelen. Hij heeft een donkere krullenbol die Italiaans aandoet.

Na afloop zeg ik spontaan: ‘Wat speel je schitterend.’

Mijn complimentje werkt ontwapenend. Hij komt naast me zitten en zegt dat hij Anselmo heet. Volgens zijn vader kan hij beter zijn twee oudere broers gaan helpen in hun pizzeria dan op zijn jammerhout te krassen. ‘Maar wil je dat eigenlijk wel horen?’ vraagt hij.

‘Graag,’ zeg ik.

Hierop begint hij te vertellen. Als puber spijbelde hij wel eens van school en zwierf dan doelloos rond op straat. Zo kreeg hij verkeerde vriendjes en raakte verslaafd aan marihuana.

‘Dat blijkt niet uit je vioolspel,’ troost ik hem.

‘Maar mijn muziekleraar kon het wèl horen,’ wijst Anselmo mij terecht. ‘s Nachts voelt hij zich op zijn best. Eigenlijk kan hij dan het mooiste spelen.

Als ik dat hoor krijg ik een leuke inval. ‘Morgenavond is het volle maan,’ zeg ik. ‘Wil je dan hier komen spelen? Toevallig beschik ik over de sleutels van dit plantsoen.’

Hij lacht en stemt toe.

Om elf uur de volgende avond open ik het hek. Samen gaan we naar binnen. Het is een wolkeloze nacht. De volle maan licht ons onderonsje bij-- door de tuin geheel in een sprookjesachtig licht te zetten. Bij het bankje waar ik als actrice mijn teksten wel eens instudeer speelt hij de sonate in a kleine terts van Robert Schumann. Prachtig. Bij het slot klap ik vol vuur.

Hij komt weer naast me zitten en vertelt verder. Door gewenning aan drugs raakt hij in geldnood. Daardoor komt hij op het plan om een bejaarde sigarenboer te gaan beroven. In een winkel voor feestartikelen koopt hij een zwart masker en een neppistool.

Op koopavond laat voert hij zijn voornemen uit. Hij zet het schurkenmasker op en springt de winkel in. Hij richt zijn pistool dreigend op de winkelier. ‘Je geld of je leven.’

De oude man is verbazend dapper. Hij loopt op de overvaller af en roept: ‘Jongen. Je zou mijn zoon kunnen zijn. Maak dat je wegkomt! De bewakingscamera staat op je gericht.’

Anselmo rent weg. Later ziet hij op AT-5 de beelden van zijn gemaskerde kop in de winkel. Ook hoort hij dat zijn boeventronie te zien was in het programma *Opsporing verzocht*. Na zijn vlucht werpt hij het wapen in een gracht en gaat weer door de stad zwerven. Door de opmerking van de winkelier over de camera durft hij niet meer naar huis. Diep in de nacht belandt hij uitgeput bij de noodopvang van het Leger des Heils. Alleen omdat hij liegt dat hij dakloos is mag hij er slapen.

Hij zwijgt even.

Ik heb wat stokbrood, kaas en wijn bij me. Zwijgend nemen we er van.

Daarna neem hij de draad van het verhaal weer op. 's Ochtends raakt hij in zijn nieuwe onderdak in gesprek met een man die door iedereen padre Bernardo wordt genoemd – maar helemaal geen pater is. Naar verluidt is hij een berooide bankier, volgens anderen een geflippte arts. Zijn sociale masker heeft hij afgeworpen om zich te ontpoppen als een soort 'vader Theresa'. Onvermoeibaar zet hij zich dag en nacht voor verschoppelingen in. Aan deze man vertelt Anselmo het relaas van zijn verslaving en zijn mislukte roofoverval. De padre kijkt donker maar veroordeelt hem niet. Hij zegt raadselachtig: 'Veel mensen dromen van mooie idealen maar zijn net als de varkens in de vleesindustrie. Ze proppen zich wanhopig vol uit angst voor de slacht.'

'Anselmo laat dit beeld even bezinken. Een beetje spottend vraagt hij: 'Wat moet een klein biggetje als ik dan wèl met zijn leven doen?'

Padre Bernardo glimlacht. 'Dat moet je maar bij jezelf uitmaken. Bidden kan daarbij geen kwaad.' Met deze woorden stuurt hij hem onverbiddelijk terug naar huis.

De ontmoeting met padre Bernardo heeft indruk op Anselmo gemaakt. Weer thuis begint hij zijn broers toch maar te helpen in de pizzeria. In gedachten piekert hij intussen over het gesprek met de padre. Door diens woorden gaat hij zijn werk in de horeca steeds meer zien als het voederen van "varkens".

Zes weken later zoekt hij padre Bernardo opnieuw op. Hij vertelt hem dat hij na lang nadenken een oplossing vond over hoe hij zijn leven wil gaan inrichten. Hij heeft besloten als monnik in te treden in een klooster.

De padre blijkt vrienden te hebben in een franciscaner abdij. Als Anselmo dat hoort wil hij er graag heen om zich aan te melden als novice.

Anselmo vertelt zijn plan ook aan zijn ouders. Zijn vader is verbijsterd. Eigenlijk zou hij er meer begrip voor kunnen opbrengen als Anselmo zei dat hij bankrover wilde worden. Hij betreurt zijn voornemen maar wil hem niet tegenhouden.

Op dit punt onderbreekt hij zijn relaas even om een hapje stokbrood met kaas te nemen. Hiervan maak ik meteen gebruik: 'Anselmo,' roep ik. 'Hoe kun jij toch als voormalige roofovervaller deze ongelooflijke stap zetten. De rest van je leven wil je toch niet in een abdij doorbrengen -- in armoede en gehoorzaamheid?'

Met een glimlach zegt hij: ‘Voor mij blijkt uit je opmerking dat God ook gevoel voor humor heeft. En je vergeet de gelofte van kuisheid. Gelukkig mag ik er wel viool spelen. Graag zelfs.’

Diep in mijn hart voel ik de noodzaak deze Adonis te redden uit de klauwen van het klooster. Welk wondermiddel, vraag ik me af, zou hem snel van zijn reli-gekte kunnen bevrijden? Sint-janskruid uit de tuin, misschien? Voor mij staat vast dat ik een stokje moet stecken voor zijn onzalig plan.

Nu hij me zijn levensverhaal heeft opgebiecht, ben ik meer dan ik dacht aan hem gehecht geraakt. Dat komt ook door zijn vioolspel. Aroma’s van talloze bloemen hangen vol bedwelming om ons heen. In een sprookjesachtig waas van maanlicht zitten we dicht naast elkaar.

‘Anselmo,’ fluister ik, ‘kijk me eens aan.’

Hij wendt zijn gezicht naar me toe.

Als een volleerd actrice sla ik langzaam mijn oogwimpers op. We kijken elkaar diep in de ogen. Dan geef ik hem een lange kus en omhels hem. Hij smaakt naar wijn, frambozen en chocola.

Hij ontspant zich en zucht diep. Daarna maakt hij zich zachtjes uit mijn omhelzing los.

‘Leonore,’ zegt hij, ‘enkele maanden geleden had ik je liefde graag beantwoord.’

Jaloers leg ik mijn hand op mijn hart. ‘Is er dan een ander?’

‘Dat niet maar volgens afspraak wil ik me morgen om 14.00 uur melden in het franciscaner klooster te Megen -- het Assisi aan de Maas.’

Met pijn in het hart moet ik die avond afscheid van hem nemen. Telkens met Kerstmis krijg ik nu een kaart van hem uit die Abdij. Al drie jaar.

Onder de broeders is hij de enige die meent dat hij nog steeds door de politie wordt gezocht. In het klooster voelt hij zich veilig.

Hein Heijnen/2024

De bundel Maanlichtverhalen brengt u in een doolhof van ontmoetingen in clair-obscuur. Maanlichtverhalen ontstaan meestal 's nachts. Een maanlichtverhaal beschrijft een ontmoeting met iemand die een wonderlijke ervaring heeft meegemaakt. De beleving van zo'n ontmoeting kan een gevoel oproepen dat het te maken heeft met een engel uit een andere dimensie. En dat de meeste verhalen in deze bundel goed aflopen, is

Het leven is als een **regenboog**.
buien en zonneschijn zijn allebei
nodig om het leven kleur te geven

Het mooiste Kerstfeest

Traditiegetrouw vierden we op de vierde zondag van de advent het Kerstfeest samen met mensen met een verstandelijke beperking. Het was weer schitterend! Het Kerstverhaal werd prachtig verteld en uitgebeeld door bewoners van Anfieldroad en Philarood. Er was heel veel muziek en zang: van de HJ Smitband, het Philakoor en het orgel en de piano. Een propvolle kerk met belangstellenden, heel veel mensen die hebben geholpen om deze dienst tot een succes te maken, een collecte die een bedrag opricht waarmee we dit mooie werk weer een hele tijd kunnen voortzetten. Na afloop cadeautjes, chocolademelk en kerstbrood.

Prachtig, ontroerend en recht uit het hart, zonder beperking! Mooier dan dit wordt het niet!

Het hartelijke groeten van de commissie,

Margrietha, Linda, Yolande, Henk, Gerbrand, Wim, Dick

Zondag 22 december, 11.00 uur in De Bron

Kerstfeest samen met mensen met een verstandelijke beperking

Wettelijke reguleerder:
Margrietha Brouwering en Christeland Molenaar

Medereguleerder:
Elsouwer, Anfieldroad

Beleidsadviseur:
HJ Smitband, Philakoor en Phil. Pats (orgel)

De Bron - Hugo de Vrieslaan 2 - Amsterdam-Bijlmer / Watergraafsmeer
De kerk is open vanaf 10.30 uur
Het Kerstfeest duurt tot ca. 13.00 uur
www.ambrozie.nl/kerstfeest/2025/12/22
facebook.com/pastorale.samenlevingsopbouw

SurinameKalender 2025

Het is weer een prachtige kalender geworden. Dertien foto's, die een heel mooi, gevarieerd beeld geven van verschillende aspecten van Suriname. Natuurlijk ook weer interessante achtergrondverhalen, onder andere over de beroemde Bruynzeelhuizen, de inheemse natuuronderzoeker Johannes Karwafodi, de toernee van het Surinaamse voetbalelftal door Nederland in 1948, en het enige graf van een persoon van kleur in de Oude Kerk in Amsterdam, dat van Jacob Matroos Beeldsnijder.

De kalender kost € 15,95 exclusief verzendkosten. Met de opbrengst ervan en met de giften die wij onder andere vanuit De Bron mogen ontvangen, kunnen wij weer een aantal projecten ondersteunen. Meestal zijn dat er vier of vijf per jaar.

U kunt de Surinamekalender 2025 bestellen via www.surinamekalender.nl/bestellen of aanschaffen bij een van onze verkooppunten; in de Watergraafsmeer is dat de Linnaeus Boekhandel. En via ondergetekende kunt u ook een exemplaar bemachtigen. Inmiddels zijn de voorbereiding voor de kalender van 2026 gestart. Voor het eerst hadden we dit jaar ook een adventskalender. U kunt die nog even bekijken op www.surinamekalender.nl/adventskalender.

Graag willen wij u allen hartelijk danken voor uw ondersteuning van onze activiteiten, onder andere door de collectes in de Bron!

Namens Stichting Suriname Jaarkalender,

Dick Spijker

dickspijker@xs4all.nl

De Blik van Dick

Het psalmenoproer

Boeken. Ik verslind ze, in alle soorten en maten; fictie of non-fictie, het maakt me niet uit. Zo ben ik al lezende overal ter wereld geweest, heb kennis gemaakt met alle culturen, met veel vormen van wetenschap. Zonder een kilometer te vliegen. Zeker toen er nog weinig TV was, was dat een heerlijke bezigheid; de wereld over gaan met slechts een paar zwart-witfoto's en verder teksten die allerhande beelden oproepen.

Maar ik heb natuurlijk ook heel veel fictie gelezen; van literatoren en van vertellers. Onlangs kreeg één van de meestervertellers van Nederland eindelijk de PC Hooftprijs. Ik heb het over Maarten 't Hart, een van mijn favoriete schrijvers. Door velen verguisd, al was het maar omdat men denkt dat zijn boeken alleen maar over zijn gereformeerde jeugd gaan. Niets is minder waar, al moet gezegd dat dat voor een deel van zijn zeer omvangrijke oeuvre wel opgaat. Maar goed, die prijs was een mooie gelegenheid om weer eens een van zijn werken ter hand te nemen. Ik koos voor *Het psalmenoproer*, een historische roman uit 2006.

Het is 1775 als dit oproer uitbreekt, voornamelijk in Vlaarding en Maassluis, de plaats waar 't Hart opgroeit. Nog geen twee jaar geleden heeft de Nederduits Gereformeerde Kerk besloten om de psalmberijmingen van Datheen vaarwel te zeggen en een modernere berijming in te voeren, in meer modern taalgebruik. Nu, dat was voor veel gemeenteleden al tegen het zere been, maar werd toch grotendeels geslikt. Alhoewel er heden ten dage nog steeds een aantal gemeenten schijnen te zijn, die die oude berijming hanteren.

Maar nu kwamen kerkbesturen, gesteund door de wereldse overheid, aanzetten met de nieuwe zingtrant, ter vervanging van het zingen volgens de oude toon, namelijk op hele noten. Dit gaat velen echt te ver. Die nieuwe, korte zingtrant lijkt teveel op muziek en zang die voor komedie en dans in gebruik zijn. De hele noten spreken daarentegen eerbied uit. Daar zit wat in, maar ik kan mij niet voorstellen dat David zijn psalmen op hele noten zong. Begeleiding door een luit of harp is dan volgens mij niet om aan te horen.

Er worden proefnemingen gedaan in één van de kerken van Maassluis, er wordt geoefend, maar er wordt ook ferm geageerd tegen deze nieuwlichterij. Een compromis met de middentoon – geen idee wat ik mij daarbij moet voorstellen – mislukt jammerlijk. En dan slaat de vlam in de pan. Honderden jongeren, met name vissers en aanpalende beroepsbeoefenaren, trekken ten strijde tegen de aanhangers van de nieuwe zingtrant. Er worden vernielingen aangebracht en mensen gemolesteerd.

Nu blijken de meeste voorstanders van de vernieuwingen te behoren tot de rijken, de bestuurders en de goede middenstand. Daar zit ook de angel. Het gaat de oproerkraaiers niet zozeer om die nieuwe manier van zingen, maar om de tegenstellingen tussen arm en rijk, tussen degenen die het voor het zeggen hebben en degenen die dat niet hebben. De vernieuwingen worden alleen maar aangegrepen als stok om de hond te slaan. Wat een wonderlijke parallel met het huidige tijdsgewricht. Ook nu worden specifieke onderwerpen tot crisis verheven, terwijl die dat helemaal niet zijn.

Uiteindelijk wordt het oproer de kop ingedrukt en vervolgt het verhaal met de rode draad die van het begin af aan door het boek loopt: de verhouding tussen de rijke reder Roemer en zijn bastaardzoon Gilles. Gilles weet niet dat Roemer zijn vader is en behoort ook tot de frontmannen van het oproer, Maar dat moet u verder zelf maar lezen.

Een fascinerend boek dat laat zien dat er weinig nieuws onder de zon is. De invoering van het nieuwe liedboek heeft gelukkig niet tot een volksoptocht geleid.

Dick Spijker

www.deblikvandick.nl

Terug naar de Bron 11: de spot der socialisten, Tabitha is Hervormd

“Wij moeten voortgaan op het voetspoor van mannen als Kater en Poesiat; en ook in werkplaats en in fabriek onze Christelijke beginselen in het oog houden, zij het dan ook tegen den spot der socialisten in.” Aldus de Gereformeerde en maatschappelijk zeer actieve dominee van de Watergraafsmeer, J. Schouten, op de jaarvergadering van Patrimonium, de christelijke vakbond en woningbouwvereniging die in 1913 ook een afdeling Watergraafsmeer heeft. Het is bijzonder hier de namen van Kater en Poesiat te lezen. Zij zijn het immers die hun naam hebben gegeven aan het gelijknamige etablissement dat vandaag de dag – moment

van schrijven 26 december 2024 – in het voormalig die-renasiel aan de Polderweg gevestigd is. Zouden we hier een late knipoog der socialisten in moeten zien, of moeten we toch met Norbert Elias spreken van het verborgen doordringen van de christelijke beginselen tot in de haarvaten van de hedendaagse samenleving? De lezer moge dat uitmaken. We bespreken in dit artikel de periode 1909-1916, waarin ds. Jan Douma namens de Gereformeerden nadrukkelijk niet alleen voor het Watergraafmeers voetlicht treedt, maar ook overal te lande zijn licht laat schijnen, met name op het gebied van zending, maar ook steeds meer op het gebied van jongelingswerk en zondagschoolarbeid. Douma zal in 1916 een beroep uit Den Haag aannemen en worden opgevolgd door V. Hepp.

Vertrek Schouten, komst Douma

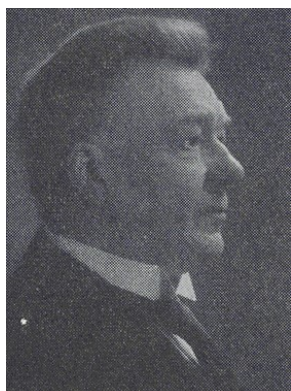
Direct nadat het in april 1909 onherroepelijk duidelijk is geworden dat dominee Schouten naar Arnhem vertrekt, begint de Gereformeerde kerk van de Watergraafsmeer te zoeken naar een nieuwe predikant. In eerste instantie worden op het zogenaamde tweetal – twee kandidaten waar er uiteindelijk één van beroepen wordt – dominees W. Breukelaar van Zaandam en dominee C. Lindeboom van Gorinchem gezet. De kandidaat die beroepen wordt is dominee Cornelis Lindeboom. Cornelis Lindeboom (1872-1932) is een zoon van de bekende Kamper hoogleraar Lucas Lindeboom. Na zijn studies in Kampen en in Lausanne, wordt hij predikant in Bolnes, Apeldoorn en Gorinchem, voordat hij in de Watergraafsmeer beroepen wordt. Lindeboom neemt het beroep echter niet aan. Wel zal hij in 1914 een beroep uit Amsterdam aannemen, waar hij tot 1937 werkzaam zal zijn. Vacant gereformeerd Watergraafsmeer moet dus weer verder met de zoektocht. Het volgend tweetal – dominee J. Douma van Leiden en dominee G. Wielinga van Zwolle – leidt tot een beroep op dominee Douma. Jan Douma (1873-1958) wordt in Drachten geboren als zoon van de Christelijk Gereformeerd predikant Egbert Douma en studeert aan de Theologische School in Kampen, waar hij leerling is van H. Bavinck. In 1897 neemt hij op jonge leeftijd zijn eerste beroep in Spijkenisse aan. Dominee Douma staat in Alblasserdam en Leiden voordat in juni 1909 het beroep van Watergraafsmeer aanneemt. Op zondag 11 juni 1911 houdt dominee Schouten zijn afscheidsdienst in de Rehobothkerk. Al ruime tijd voor de aanvang

van de dienst is de kerk propvol: alle stoelen, maar ook alle staanplaatsen zijn bezet. Na de preek van Schouten spreekt de heer Spaargaren de vertrekkend predikant namens de kerkenraad toe en laat de gemeente Psalm 121 vers 4 zingen.

De HEER zal u steeds gadeslaan,
Opdat Hij in gevaar
Uw ziel voor ramp bewaar'.
De HEER, 't zij g'in of uit moogt gaan
Er waar g'u heen moogt spoeden
Zal eeuwig u behoeden.

Ook de heer Jac. J. Weijland neemt namens het college van diakenen het woord en geeft ook een psalmvers op. Dominee H. Koffyberg van Muiderberg bedankt dominee Schouten namens de classis nogmaals voor zijn inzet. Ook Schouten dankt voor een laatste maal de gemeente en de grote schare verlaat diep onder de indruk het kerkgebouw. Dat was dominee Schouten, die nu naar Arnhem vertrekt maar later als predikant naar Amsterdam zal terugkeren.

Dominee Douma (foto hieronder op latere leeftijd) heeft moeite weg te komen uit Leiden.

Zo is er bijvoorbeeld niemand te vinden die zijn voorzitterschap van de Leidsche Christelijke Oranjevereniging wil overnemen. Jan Douma blijft dat daarom voorlopig maar zelf doen. Op zondagochtend 6 augustus 1911 neemt Douma afscheid van zijn gemeente in Leiden en op zondagochtend 13 augustus 1911 doet hij zijn intrede in de Watergraafsmeer, onder aanwezigheid van onder andere een aantal Leidenaars die de dominee voor deze gelegenheid achterna gereisd zijn. Jan Douma wordt bevestigd door zijn jeugdvriend H.A. van Andel, die missionair dienaar des Woords in Solo is, en op het punt staat weer naar dat eiland van Ne-

derlands Indië te vertrekken. Het is een vreselijk hete dag – de temperaturen lopen op tot dertig graden - en er is enige vrees bij de kerkenraad dat de eerste dienst van de nieuwe dominee, die dezelfde dag in de avond plaatsvindt, niet overvloedig bezocht zal worden. Dit is echter gelukkig niet het geval.

Dominee Douma doet intrede met een preek over Kolossenzen 1:23: Indien gij maar blijft in het geloof, gefundeerd en vast, en niet bewogen wordt van de hoop des Evangelies, dat gij gehoord hebt, hetwelk gepredikt is onder al de creatuur die onder de hemel is; van hetwelk ik, Paulus, een dienaar geworden ben. Na de preek en het zingen van psalmen wordt de nieuwe dominee toegesproken door een vertegenwoordiger van het Gemeentebestuur van de Watergraafsmeer, door de kerkenraad en door vele anderen. De gemeente verlaat, aldus het verslag in de Standaard, diep onder de indruk het gebouw. 'De HEERE heeft grote dingen aan ons, Kerk van Watergraafsmeer gedaan, dies zijn wij verblijd!' zo eindigt het stukje. De sterke belangstelling voor de zending op Nederlands Indië blijft onder dominee Douma ook bestaan. Op de classicaled zendingdag in Arnhem leidt

Douma op 21 september 1909 de bidstond voor de zending. Zo houdt Ds. D.J.B. Wijers, predikant te Batavia, op vrijdag 13 oktober 1909 een zendingsrede in de Rehoboth-kerk. Douma treedt net als zijn voorganger veelvuldig elders in den lande op. We vonden spreekbeurten van de Watergraafsmeerse predikant terug in onder andere Aalten, Vogelenzagereformeerde kerken als de Keizersgrachtkerk en de Funenkerk. Ook in de Rehobothkerk worden regelmatig zendingsavonden gehouden. Zo houdt Ds. D.K. Wielenga, missionair dienaar des Woords op Soemba, in januari 1913 een zendingsrede in de Watergraafsmeerse Gereformeerde kerk. Ds. C. ng, Amersfoort, Groningen, Den Haag, Leeuwarden, Doetinchem, Drachten, Enkhuizen, Amstelveen en Amsterdamse Gereformeerde kerk. Ds. C. Lindenboom van Gorinchem houdt op 6 februari 1913 een toespraak over de zending in

de Rehobothkerk. Het nog zeer nieuwe kerkgebouw heeft op dat moment te lijden onder een vreselijk vals orgel, waardoor samenzang nauwelijks meer mogelijk is. In februari 1913 arriveert gelukkig een door de orgelcommissie onder de heer Mantel op de kop getikt Betz-orgel uit Rotterdam, dat op 20 februari onder grote belangstelling wordt ingewijd, aldus een bericht in De Amsterdammer. "Het is een sieraad in het kerkgebouw en men is er wel mee vooruit gegaan," aldus de correspondent.

"Het oude werd zoo valsch, dat een behoorlijke begeleiding onmogelijk werd."

De Rehobothkerk wordt druk bezocht in die dagen en ook goed gebruikt. Zo zit op de bovenverdieping de in 1905 opgerichte Jongelingsvereniging Samuel – die in de Watergraafsmeer enige concurrentie heeft van de Nederlands Hervormde Jongelingsvereniging Daniël – en ook de Christelijke Reciteer- en Debatclub da Costa, een christelijke concurrent van de Watergraafsmeerse Rederijderskamer Pieter Nieuwland. Vermoedelijk houdt ook vrouwenvereniging Dorcas op deze bovenverdieping domicilie, die op haar beurt in de Watergraafsmeer weer gespiegeld wordt door de Nederlands Hervormde vrouwenvereniging Tabitha. Al deze zaken hebben de belangstelling van ds. Douma, maar het meeste belangstelling heeft hij toch voor de jeugd, en niet alleen voor christelijk onderwijs – in de Watergraafsmeer bestaat op dat gebied de Wilhelminaschool – maar vooral voor het buitenschoolse (zondagsschool-)onderwijs met een evangeliserend karakter. Dat heeft er vermoedelijk ook mee te maken dat Douma een belangrijke rol wordt toegewezen bij het Gereformeerd Congres voor den Arbeid der Evangelisatie, dat op dinsdag en woensdag 8 en 9 april in Parkzicht aan de Stadhouderskade 25 wordt gehouden.

Douma wordt hier aangewezen als tweede voorzitter, na Prof. L. Lindeboom te Kampen. Douma leidt daarbij ook de vergaderingen van sectie A, Arbeid onder de jeugd: 1. Zondagsschool, huisbezoek bij ouders, vervolgclassen, knapenvergaderingen; 2. Evangelisatie onder meisjes, vooral fabrieksmeisjes. Tijdens het Congres werkt Douma samen met dominee Tazelaar (foto links) van het nabij gelegen Weesp. Samen met Tazelaar zal Douma enige jaren later het befaamd tweedelige Handboek ten dienste van het onderwijs in de heilige geschiedenis op de Zondagsscholen publiceren. Douma, die in het bijzonder geïnteresseerd is in het Londens jongenswerk, raakt ook betrokken bij de Gereformeerde Zondagsschoolvereniging Jachin en

het Gereformeerd Tractaatgenootschap Filippus, die beide organisatoren zijn van het Congres. De Watergraafsmeerse dominee begint aardig aan de weg te timmeren. Zo iets leidt onvermijdelijk tot beroepen uit den lande. In eerste instantie bedankt Douma voor het toch zeer populaire Amsterdam, wat de beroepen voor ruime tijd doen stoppen.

Halverwege haalt Douma het landelijk nieuws wanneer hij als voorwaarde voor de doop van een kind van niet-kerkgaande maar van oudsher Gereformeerde ouders het bezoeken van de christelijke school in de Watergraafsmeer van de overige kinderen gesteld zou hebben. Hierover wordt landelijk schande gesproken. Douma ontkent echter in een ingezonden brief dit verband direct getrokken te hebben. Het kwam er eerder op neer dat van ouders van te dopen kinderen verwacht wordt dat zij deze kinderen opvoeden op een christelijke wijze, en daar bij dit gezin weinig van te zien was. De storm gaat daarna weer liggen, alhoewel moeder Hoogervorst blijft protesteren. Douma bemoeit zich in de Watergraafsmeer ten slotte ook nog wat met Patromonium, de christelijk vakbond en woningbouwvereniging, zoals uit de eerste alinea van dit artikel blijkt. Patromonium voert ook een eigen Christelijke Volksbibliotheek. Deze bevindt zich in eerste instantie op de eerder genoemde bovenzaal van de Rehobothkerk, maar wordt later verhuisd naar de locatie van de Christelijke Bewaarschool Trifosa,

die zich op Wakkerstraat 34-36 bevindt.

In januari 1915 wordt er wederom een beroep op Jan Douma gedaan, ditmaal uit Haarlem. De Gereformeerde dominee van de Watergraafsmeer legt ook dit beroep naast zich neer. Een beroep uit november 1915 uit Den Haag is hem echter te machtig. Dit beroep neemt ds. Douma aan. In eerste instantie hoopt Gereformeerd Watergraafsmeer een nieuwe predikant aan te trekken voor de definitieve overgang van ds. Douma in maart 1916. Dit valt echter tegen. Een lange reeks beroepenen bedankt. We vroegen ons af of dit wellicht met de verdiensten te maken zou hebben, omdat in deze crisistijd mogelijk de broekriem aangetrokken diende te worden. Achtereenvolgens weigerden W.G. Harrenstein te Noord-Scharwoude, K. Dijk te Rijswijk, J.C. Brussaard te Meppel en F.C. Meyster te Rotterdam. Pas eind juli 1916 neemt uiteindelijk Valentijn Hepp uit Klundert de functie aan. We zullen nog veel van hem horen. Maar daarover Deo Volente meer in een volgende aflevering van Terug naar de Bron.

Rogier Schravendeel

Zingen is gezond voor hart en longen, houdt je jong en verbind!
 Het Interkerkelijk Koor Watergraafsmeer (IKW) zoekt nieuwe leden vooral tenoren en alten zijn welkom. Maar ook tenoren en bassen zien wij graag komen. Wij zijn te horen op www.ikw-amsterdam.nl. We repeteren, eenmaal per 14 dagen, op vrijdagavond van 20.00 tot 22.30 uur in de Koningskerk te Amsterdam. Geïnteresseerd? Bel of mail onze secretaris: Henk Hiddink, h.g.j.hiddink@upcmail.nl, tel. 0631363278.
 Of neem, via de kerk, contact op met Nel Westra-Spijker, tel. 0622516153, westra230@zonnet.nl

Wij denken aan al onze zieken gemeenteleden

Als je gezond bent heb je **1000 wensen**, als je ziek bent heb je maar **1 WENS**

Een warme groet, een vriendelijke lach. Dat wil ik je brengen. Zomaar, op deze dag.

Kees Zwart, John Claassen, Elly Bakker, Elly Boers,

En die niet bij naam genoemd willen worden

**De Here is nabij allen
die Hem aanroepen, allen
die Hem aanroepen in waarheid**

Psalm 145:18

**In de stilte,
luisteren naar Hem,
als je er voor open staat
dan hoor je Zijn stem.**

**In de stilte,
bidden, knieën gebogen:
“Wijs mij de weg,
open mijn ogen”.**

**In de stilte,
lezen in Gods woord,
waarin je steeds Zijn
liefde ziet en hoort.**

**In de stilte,
iedere dag weer,
je leven overgeven:
“Wat wilt U met mij Heer”.**

**In de stilte,
samen met Hem wezen,
dit zijn mooie momenten
in mijn leven**

**Stil voor Hem:
Janneke Troost**